

Роксоляна МИСЬКО

ПОГЛЯД

З-ЗА ЛАШТУНКІВ

Ностальгійний коментар
до світлини

Для когось театр починається з гардероба, для мене ж, коли мені було якихось чотири роки, він почався з лаштунків, точніше – з погляду з-за куліс: моя мама, артистка хору, часто брала мене на різні вистави. Отож перед тим, як увійти у театральну залу, я бачила її саме з-за куліс, із того дивного простору, який у кожному театрі має свій неповторний настрій, свій запах, свою авру. Власне тут, за лаштунками, куди не проникає око глядача, з акторами театру відбуваються казкові перевтілення – справжні метаморфози. Українські жінки, таки на моїх очах, ставали то японками, то іспанками, а ще якогось вечора – російськими матронами.

Ми з мамою приходили в театр за добру годину до початку вистави. Мов нині бачу простору кімнату, – а було це ще задовго до реставрації, – де по периметру стояли столики з дзеркалами (над кожним – лампа). На столиках, в часі приготування до вистави, з'являлося безліч (дзеркала ще й помножували ту безліч) усіляких речей: грим, лігнін, шпильки, брошки, намиста і чимало всього різного, чого вже не затримала пам'ять. А коли приходили перукарі, то до тих речей долучалися перуки, льоки й усе інше, потрібне для зачіски. При тій складній “операції” – творенні зачісок – я, пам'ятаю, “асистувала” – подавала шпильки.

Далі – костюмери. Під їхніми руками й відбувалися метаморфози: вони допомагали артисткам набувати потрібного вигляду – щось підшивали, поправляли, припасовували. Тут і для мене знаходилась якась робота, і це сповнювало мене великою радістю, навіть гордістю...

Театр, мабуть, як ніщо інше, дає поживу для мрій і фантазій. В антрактах я бігала коридорами і “спілкувалася” з героями різних епох і країн. Беру в лапки слово “спілкування”, бо насправді, боязка і тиха, я спромагалася хіба що на втечу, коли хтось із тих небуденних персонажів озивався до мене словом. Отож “спілкування” не виходило, зате реально бачене й чути одразу ж переходило у світ дитячої фантазії і потаємних мрій.

Та ось настав день, коли я побачила глядацьку залу вже не з-за куліс, а таки зі сцени: коли мені виповнилося шість, я вперше вийшла на сцену – мені випала роль маленького “Чо-Чо-санчика” в опері “Мадам Баттерфляй”. Моя роль була без слів. Все, що від мене вимагали, – це вчасно вий-

ти на сцену. Найбільше хвилювання відчувала в останній дії – мені треба було вибігти з-за куліс на певний музичний фрагмент – короткі висхідні фрази скрипок. Пам'ятаю, як у моєму серці відлунювали удари литавр на словах Чо-Чо-

сан: “Краще вмерти з честю, ніж жити без честі”... Ведуча вистави, яка в потрібний момент, коли я мала вибігти на сцену, легко мене підштовхувала (ще й нині чую її руку на своїм плечі), дивувалася, чому я так страшенно хвилююся. А як тут не хвилюватись? Сценічна дія була для мене, шестилітньої, не вигадкою чи казкою, це було правдиве життя. Одного разу, в останній сцені, коли звучать прощальні слова Пінкертона над умираючою Чо-Чо-сан, консул Шарплес, який у той момент тримав їїного сина (себто мене) на руках, випадково повернувся так, що я побачила всю сцену (артист завжди мав дбати про те, аби дитина не бачила моменту смерті). Я таки по-справжньому розплакалася...

Не можу тут не згадати, що одного разу моєю “партнеркою” була Марія Бієшу!

Щоправда, перед виставою вона не була мною захоплена (“Якої в'ялий ребенок...”), але після вистави навіть подарувала мені ляльку в молдавському національному костюмі. Найніжнішою моєю сценічною мамою була Павлина Криницька. Тоді мені здавалося, що вона, поки йде вистава, дійсно є моєю мамою. Сцена прощання з сином з третьої дії у виконанні П. Криницької стискала мені серце, на словах “А мама піде далеко...” мені завжди накочувалися сльози.

Три роки я грала Чо-Чо-санчика, потім виросла (“Не беріть її на руки, бо ноги звисають!” – слова диригента) і ще виступала в масовій сцені з дітьми у першій дії “Пікової дами”. Ми мали навіть коротку хорову репліку. Ця роль, хоч і не головна, мені подобалася набагато більше, бо я була вбрана у старовинний одяг – довгу синю суконочку з пелеринкою, здається, був і капелюшок. Та це тривало недовго. Навчання в музичній десятирічці не давало змоги часто ходити до театру. Десь років в одинадцять моя сценічна “кар'єра” завершилась, а при тому – й мої споглядання вистав з-за куліс. Змінювалися закулісні правила: дітей артистів “виганяли” в зал. Для мене це дійсно було вигнання, бо в залі я почувалася незатишно. Цікавішим був той час, що на межі, – перед виставою: репетиції, переодягання, приготування, розспівування, настроювання, – все, що було невидимим для глядача, що творилося в найпотаємнішому, найпривабливішому світі – за лаштунками театру.

Павлина Криницька - Чо-Чо-сан,
Володимир Ігнатенко - Пінкертон та
Роксоляна Мисько - "Чо-Чо-санчик",
"Мадам Баттерфляй" Дж. Пуччіні,
Львівський театр опери та балету
ім. І. Франка, 1970 р.